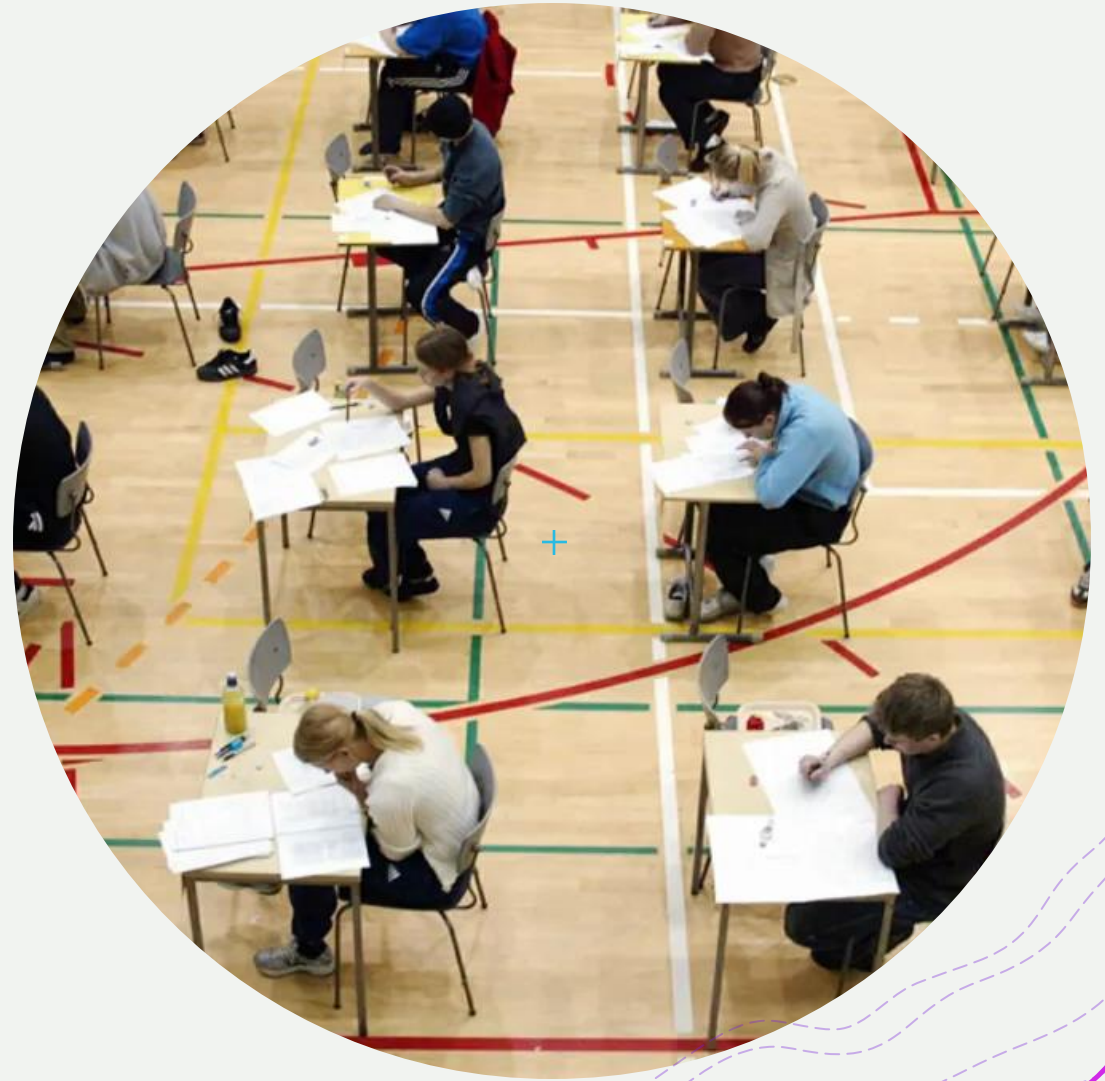

Ylioppilaskirjoitukset

Kotiväenilta 3.9.2025

Ylioppilastutkinto

- + Opiskelija valitsee aineet, joista haluaa osoittaa osaamisensa YO-kokeessa.
- + Koe testaa kaikkia lukion aikana kyseisessä aineessa opiskeltuja sisältöjä.
- + YO-koe on nykyään sähköinen ja kestää 6h per koe.
- + Kokeita on 2 kertaa vuodessa (kevät ja syksy)
- + Kokeita saa suorittaa kolmen peräkkäisen kerjoituskerran ajan.
- + Syksyn tutkintoon on ilmoittauduttava kesäkuun alkupuolella ja kevään tutkintoon marraskuun loppupuolella.

YO- tutkinnon rakenne

TUTKINTOON SISÄLTYY VÄHINTÄÄN VIISI KOETTA

Kaikki valitsevat

äidinkieli (tai S2)

Vähintään neljä koetta vähintään
kolmesta eri ryhmästä

reaali

toinen kotimainen kieli

matematiikka

vieras kieli

Osallistumisoikeus ja kokeen sisältö

- + Opiskelija saa osallistua aineen YO-kokeeseen, kun hänellä on kaikki pakolliset opinnot suoritettuna.
- + Opinnot tulee olla suoritettuna ja arvioituna ennen kirjoituspäivää.
- + Ylioppilaskokeessa kysytään asioita pakollisilta ja valtakunnallisilta syventäviltä opintojaksoilta.
- + Vaikka kokeeseen pääseekin jo pakollisten jälkeen, on ehdottoman suositeltavaa käydä kaikki kurssit, joista tulee kokeeseen kysymyksiä!

Oppiaineen opinnot ja ylioppilaskoe, esimerkkinä biologia

Osallistumisoikeus

Pakolliset opinnot

BI1

BI2

BI3

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

BI4

BI5

BI6

Koe perustuu

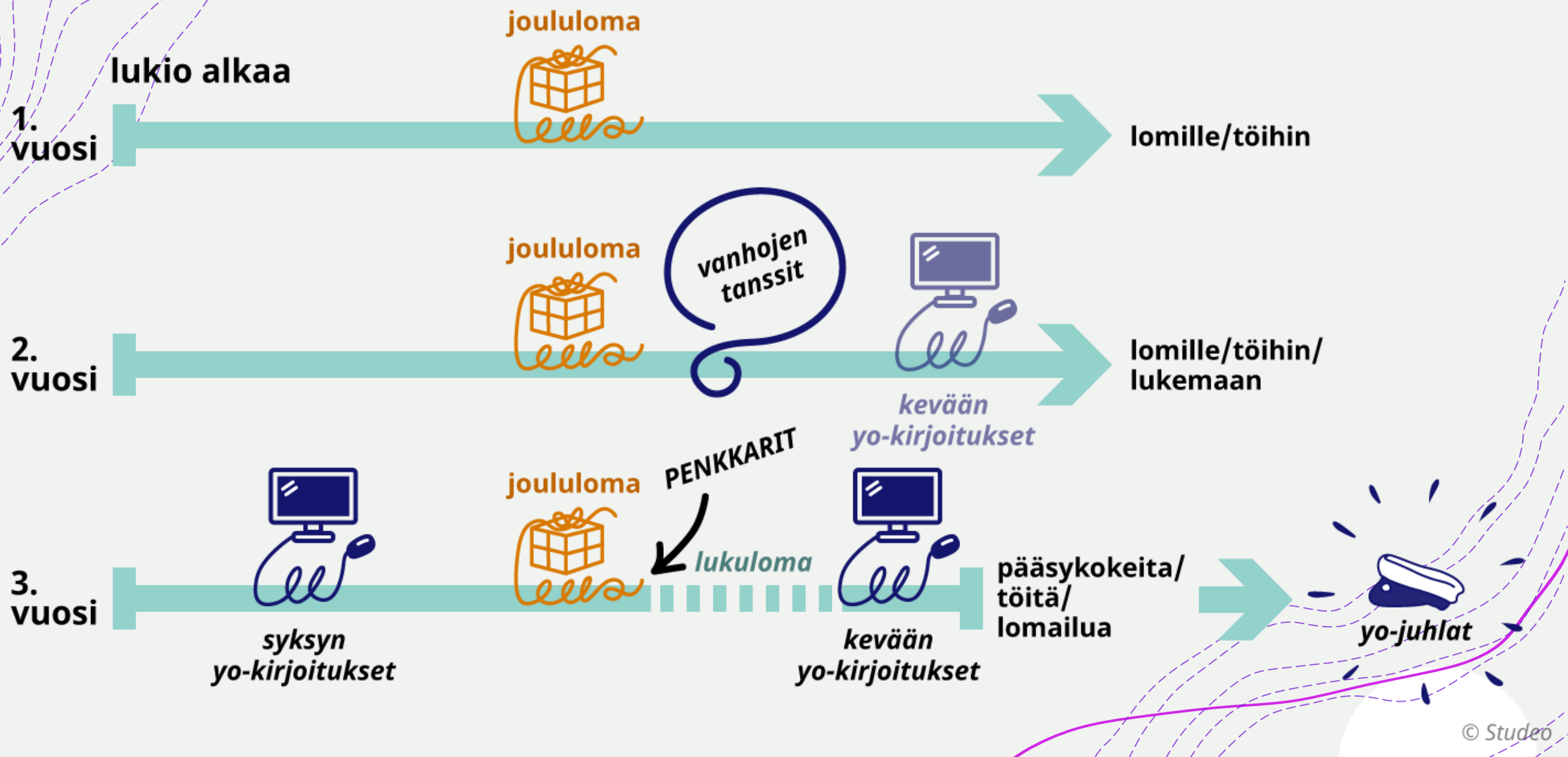
Maksuttomuuden vaikutus

- +Ylioppilastutkinnon suorittamiseen vaadittavat 5 koetta ovat maksuttomia 2005 tai myöhemmin syntyneille.
- +Ylimääräisistä kokeista tai hyväksytyn korottamisesta pitää maksaa YTL:n tutkintomaksu (34e per ylimääräinen koe)
- +Mahdolliset tutkintomaksut maksetaan laskulla, joka lähetetään kotiin.

Kirjoitusaikataulu ja hajauttaminen

- +Kirjoitukset ajoittuvat pääosin 3. vuoden keväälle, sillä silloin on lukuloma ja kaikki kurssit on varmasti käyty.
- +Kirjoituksia on kuitenkin mahdollista hajauttaa 3:lle peräkkäiselle eri kirjoituskerralle, esim.
  - + 2. kevät, 3. syksy, 3. kevät
  - + **3. syksy, 3. kevät**
  - + 3. syksy, 3. kevät, 4. syksy (3,5v)

Lukio-opintojen kohokohdat

Kirjoitusaikataulu ja hajauttaminen

- + Useimmiten hajauttaminen kannattaa tehdä niin, että kaikkiin kokeisiin on aikaa lukea tarpeeksi.
- + Tämän vuoksi keväälle ajoitetaan usein 3-5 koetta, ja syksyille 1-2 koetta.
- + Keväällä on lukuloma, syksyllä normaalisti kursseja ennen kirjoituksia.

Arvosanat

- +**L** = Laudatur (**10**) (*n.* 5%)
- +**E** = Eximia cum laude approbatur (**10-9**) (*n.* 15%)
- +**M** = Magna cum laude approbatur (**8**) (*n.* 20%)
- +**C** = Cum laude approbatur (**7**) (*n.* 20%)
- +**B** = Lubenter approbatur (**6**) (*n.* 20%)
- +**A** = Approbatur (**5**) (*n.* 15%)
- +**I** = Improbatur (**4**) (*n.* 5%)

Kokeen uusiminen

- +Hylättyä arvosanaa saa yrittää korottaa 3 kertaa. (kolmen seuraavan kirjoituskerran aikana)
- +Hyväksyttyä YO-tutkintoa saa korottaa ja täydentää niin monta kertaa kuin haluaa.

Kompensaatio

- + Jossain tapauksissa voit päästä läpi myös, vaikka yksi viidestä YO-kokeestasi olisi hylätty.
- + Tällöin muista kokeista on saatava tarpeeksi hyvä arvosana, eli hylättyä koetta voi kompensoida muilla kokeilla.
- + Kompensaatio lasketaan erillisen pistejärjestelmän avulla.

Kompensaatiopisteet

Improbatur	Approbatur	Lubenter approbatur	Cum laude approbatur	Magna cum laude approbatur	Eximia cum laude approbatur	Laudatur
I	A	B	C	M	E	L
0 pistettä	2 pistettä	3 pistettä	4 pistettä	5 pistettä	6 pistettä	7 pistettä

+Kompensaatioon tarvitaan neljästä muusta aineesta vähintään 10 pistettä.

+Esim. A, A, B, B tai A, A, A, C

Ainekohtaiset määräykset

Äidinkieli

+Koostuu kahdesta kokeesta:

+Lukutaidon koe 6h

+Kirjoitustaidon koe 6h

+Kypsyyskoe

+Vaatii yleistietoa, kriittistä ajattelua ja omien mielipiteiden ilmaisua

Matematiikka

- +MAA pitkä matematiikka
- +MAB lyhyt matematiikka
- +Voit kirjoittaa lyhyen vaikka kävisit pitkän oppimäärän.
- +Voit kirjoittaa kerrallaan vain toisen.
- +Osa kokeesta tehdään käyttäen vain perusohjelmia, osa kaikkien matemaattisten ohjelmien tuella.

Vieraat kielet ja toinen kotimainen kieli

- +Luku, kirjoitus- ja kuuntelutehtäviä
- +ENA opiskellaan tasolla A (pitkä)
- +Ruotsi opiskellaan tasolla B (keskipitkä)
- +Saksa, ranska, venäjä opiskellaan tasolla B3/B2 (lyhyt)
- +Voit kuitenkin kirjoittaa minkä tahansa kielen A tasoisena eli pitkänä.
- +Voit kirjoittaa englannin myös lyhyenä.

Reaaliaineet

Kirjoitetaan
kahtena eri
koepäivänä.

Reaalikoepäivät

1. koepäivä

psykologia
filosofia
historia
fysiikka
biologia

2. koepäivä

uskonto
elämäkatsomustieto
yhteiskuntaoppi
kemia
maantiede
terveystieto

Erityisjärjestelyt

Erilaisia erityisjärjestelyitä:

- +Lisääaika kokeessa
- +Erillinen koetila
- +Oikeus suurentaa kirjasinkokoa tai käyttää suurempaa näyttöä

Erityisjärjestelyt

Syitä erityisjärjestelyille:

- + Lukemisen ja kirjoittamisen erityisvaikeus
- + Vieraskielisyys
- + Sairaus, vamma tai erityisen vaikea elämäntilanne

Erityisjärjestelyt

- + Joskus tilanne voi olla se, että kokelaan koesuoritusta heikentää olennaisesti sairaus tai vamma tai muu syy, mutta erityisjärjestelyistä ei ole apua.
- + Tällöin Ylioppilastutkintolautakunta voi ottaa koesuoritusta heikentävän syyn arvostelussa huomioon.
  - + Käytännössä tämä tarkoittaa, että mikäli saa kokeesta hylätyn, mutta on lähellä läpipääsyn rajaa, saatetaan koe korottaa läpi pääsyn rajalle.

Erityisjärjestelyiden haku

- + Erityisjärjestelyitä täytyy itse hakea
- + Haetaan ennen ensimmäistä YO-ilmoittautumista
- + Liitteeksi tarvitaan aina erityisopettajan, sekä mahdollisesti myös opettajien tai rehtorin lausuntoja.

Arvioinnin oikaisun vaatiminen

- + Jos arvioinnissa on kokelaan mielestä virheitä, voi oikaisua vaatia 14 vuorokauden ajan.
- + Tästä on laadittava kirjallinen oikaisuvaatimus, opo voi auttaa
- + Oikaisuvaatimus on maksullinen (56e), mutta maksu palautetaan jos vaatimus johtaa oikaisuun.

Ylioppilaskokeiden vaikutus jatko-opintoihin

- +Pääväylä korkeakouluun on **todistusvalinta**, jolla valitaan suurin osa opiskelijoista (koulutuksesta riippuen 51-85%)
- +Ylioppilastodistukset pisteytetään alakohtaisesti. Pisteytykseen vaikuttavat:
  - +Kirjoitetun aineen laajuus (ÄI, MA, ENA, RUB painotus)
  - +Kirjoitetun aineen merkitys haettavalla alalla.

Todistusvalinta - [Yliopistovalinnat.fi](https://yliopisto.valinnat.fi)

Todistusvalinta - [Ammattikorkeakouluun.fi](https://ammattikorkeakouluun.fi)

Todistusvalintalaskuri - laskee pisteesi yli 800 hakukohteeseen

Oriveden
LUKIO

Kiitos!